

Filozofija za otroke - Ničelna toleranca do nasilja: izzivi in problemi

Pripravila: Tanja Pihlar

Naslov	Prepir (4-6 let)
Neposredni cilji	Otroci se seznanijo s tematiko nasilja vpeto v širši družbeni kontekst, kar jim omogoča premislek o dilemah in problemih, s katerimi se srečujejo v svojem okolju.
Didaktična naloga	Otroci ob prebiranju slikanice <i>Gos neumna. Koza trapasta</i> razmišljajo o tem, kaj je prepir, in o načinih, kako obvladovati nesoglasje ter se ob navezujejo na koncept nenasilništva.
Ključni pojmi	Prepir, Jeza, Različnost, Reševanje konfliktov
<p>Slikanica:</p> <p>Abedi, Isabel (2003). <i>Gos neumna. Koza trapasta</i>. Ljubljana: Založba Kres.</p> <p>Izhodiščno besedilo (odlomek):</p> <p>Mala goska in mala kozica sta prijateljici, ki skupaj hodita v vrtec. Nekega dne pa se v vrtcu spreta in jezni odideta domov. S svojo mamo se pogovorita o tem, kaj se je zgodilo v vrtcu in razlogih za njun prepir. Posebnost slikanice je, da je besedilo natisnjeno tudi v obratni smeri: enkrat pripoveduje zgodbo mala kozica, drugič mala goska, vsaka s svojega vidika.</p> <p>POTEK URE:</p> <ol style="list-style-type: none">Priprava:<ol style="list-style-type: none">Natisnite pripravo (opcija)Poiščete slikanico: Abedi, Isabel. (2003). <i>Gos neumna. Koza trapasta</i>. Ljubljana: Založba Kres.Preberite besedilo slikanice in poglejte ilustracijePogovorUvidi, refleksija o vsebini in poteku pogovora.Ustvarjanje <p>ZAČETEK</p> <ol style="list-style-type: none">Poveste, da bomo prebrali slikanico <i>Gos neumna. Koza trapasta</i> Isabel Abedi in se o njej pogovarjali.Navodila za učence:<ol style="list-style-type: none">Poslušajo vprašanja.Razmišljajo.Če želijo, dvignejo roko in, ko dobijo besedo, povedo svoje mnenje. <p><i>Vprašanja so opcijska in okvirna. Izbor naredite sami oziroma se zanje odločate glede na vsebinski potek pogovora.</i></p>	

Vprašanja:

1. Začetna spodbuda

Najprej preberemo slikanico na eni strani in med branjem zastavimo naslednja vprašanja:

(Pripoveduje mala kozica):

Zakaj sta se mala kozica in mala goska sprli?

Kako se počuti mala kozica, ker se je sprla z malo gosko?

Kako bi ravnali, če bi bili mala kozica?

Kako sta mala kozica in mala goska končali prepir?

Nato preberemo zgodbo še na drugi strani in zastavimo vprašanja:

Zakaj sta se mala kozica in mala goska sprli?

Kako se počuti mala goska, ker se je sprla z malo kozico?

Kako bi ravnali, če bi bili mala goska?

Na koncu lahko vprašamo:

Zakaj mislite, da sta v knjigi dve zgodbi?

2. Pogovor:

Navezava na lastne izkušnje:

Ali se je tudi vam že zgodilo kaj podobnega kot mali goski in mali kozici?

S kom ste se nazadnje prepirali? Zaradi česa ste se z njim sprli?

Kdo je začel prepir?

Kako ste se pri tem počutili?

Kako se je končal prepir?

Ali bi se lahko prepiru izognili? Kako?

Opredelitev in analiza pojma:

Zakaj se pravzaprav prepiramo med seboj?

Kako se prepiramo – z besedami, mečemo stvari, udarimo nekoga ipd.?

Ali udarci bolj bolijo kot besede?

Ali bi se lahko prepirali tako, da ne bi bili nesramni do drugega? Kako?

Ali se lahko prepiramo s prijatelji, vzgojiteljico, starši, ljudmi, ki jih ne poznamo ipd.?

Zakaj?/Zakaj ne?

Ali je drugače, če se prepiramo s prijateljem ali z nekom, ki ga ne maramo? Zakaj?/Zakaj ne?

Kako lahko končamo prepir?

Kako se konča prepir s prijateljem?

Vrednotenje:

Ali je prepir lahko tudi dober, zabaven ipd.? Zakaj?/Zakaj ne?

3. Ustvarjalna spodbuda

Otroci naj narišejo, kar jim je bilo v zgodbi všeč. Pojasnijo naj tudi, zakaj jim je to bilo

všeč.

Alternativno:

Otroci naj narišejo svojega najboljšega prijatelja. Pojasnijo naj, zakaj je to njihov najboljši prijatelj in kaj najraje počnejo skupaj z njim. Povedo naj tudi, če se z njim pripravajo in kako se pobotajo.

Drugo gradivo

- Portal BOS - Slovanske in besedilne zbirke, <http://bos.zrc-sazu.si/> (4.1.2018).
- Morf Zoller, Eva. (2011). *Selber denken macht schlau. Philosophieren mit Kindern und Jugendlichen*. Basel: Zytglogge Verlag.
- Akademie Kinder philosophieren (2007). *Praxisleitfaden. Kinder philosophieren für Kindertageseinrichtungen und Schulen*. München.

Internetni / knjižni kotiček za učitelje

- Uporabite spremna navodila za učitelje na naslovu: <http://www.danfilozofije.net/dejavnosti/fzo/> (28.1.2018).
- Učilnica, <http://ucilnica.zofijini.net/> (4.1.2018).
- Aničić, Klavdija (2002). *Nasilje – nenasilje. Priročnik za učiteljice, učitelje, svetovalne službe in vodstva šol*. Ljubljana: i2
- Hladnik, Alenka in sodelavci (2008). *Šola, mišljenje in filozofija: filozofija za otroke in kritično mišljenje*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Markič, Olga (2000). *Logiški pojmovnih za mlade*. Šentilj: Aristej.
- Šimenc, Marjan (2006). *Didaktika filozofije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za filozofijo.
- Šimec, Marjan (2016). *Nove prakse filozofije*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Več avtorjev. (2003). *Vloga šole pri zmanjševanju nasilja: priročnik za učitelje, svetovalne delavce in ravnatelje*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.